

Iva Adžaga Ašperger
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
iadzagaasperger@nsk.hr

ISSN 1845-2434
[CC BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Ni s kućom ni bez kuće: nakladnička djelatnost Hrvata u Novome Zelandu / Ivana Hebrang Grgić, Ana Barbarić ; [izrada kazala Monika Batur]. Zagreb: Naklada Ljevak, 2021.

Prikaz knjige

U rujnu 2021. godine Naklada Ljevak objavljuje knjigu *Ni s kućom ni bez kuće: nakladnička djelatnost Hrvata u Novome Zelandu* autorica Ivane Hebrang Grgić i Ane Barbarić. Knjiga je nastala kao rezultat prve faze rada na projektu Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu naziva *Hrvatski iseljenički tisak* (skraćeno: Projekt HIT), čiji je glavni cilj istraživanje cjelokupnoga hrvatskog iseljeničkog tiska. Za potrebe provedbe istraživanja o publikacijama Hrvata i osoba hrvatskoga podrijetla izdanima na području Novog Zelanda, uz pripadni kontekst o njihovom kulturnom i društvenom djelovanju, autorice su se služile raznovrsnim metodama istraživanja, primjerice analizom sadržaja publikacija, mrežnih stranica i stranica na društvenim mrežama, pretraživanjem baza podataka te uključivanjem u istraživanje Hrvata i osoba hrvatskoga podrijetla u Novom Zelandu.

Knjiga je strukturirana u sedam poglavlja te započinje predgovorom.

Prvo poglavlje naziva *Novi Zeland i hrvatski useljenici* donosi geografska, politička i gospodarska obilježja Novoga Zelanda, s naglaskom na razloge dolaska doseljenika u Novi Zeland vezane uz rudnike zlata i nalazišta smole drveta kauri. Drugi dio poglavlja bavi se analizom većeg broja migracijskih valova iz Hrvatske u Novi Zeland koji se različito dijele ovisno o izvoru proučavanja, no naglašeno je kako su za migracijske valove glavne prekretnice bili ratovi.

U drugom poglavlju naziva *Od ranih dolazaka do kraja Prvoga svjetskog rata* pratimo dolazak prvih Hrvata, u najvećoj mjeri Dalmatinaca, na područje Novoga Zelanda i razne

okolnosti koje su utjecale na njihovu migraciju. U ovome, kao i u sljedećemu poglavlju, osobito se daje važnost pregledu nakladničke produkcije hrvatskih novina u Novom Zelandu koje su bile od velikoga značaja za Hrvate u pogledu informiranosti i pripadnosti zajednici koja dijeli zajednički identitet. Uz političke i društvene okolnosti, opisane su tehničke karakteristike novina koje su izlazile u tom razdoblju, njihov cilj i koncept te primjeri vijesti i oglasa iz pojedinih brojeva koji su grafički izdvojeni od ostatka teksta. Na kraju poglavlja izneseni su podaci o objavi hrvatskih knjiga, većinom pjesmarica, te o zainteresiranosti novozelandskih Hrvata za književne tekstove na hrvatskome jeziku.

Treće poglavlje naziva *Hrvati u Novome Zelandu od 1918. do 1945. godine* prati početke društvenih okupljanja Hrvata u Novom Zelandu između dvaju svjetskih ratova, što je popraćeno prikazom osnovanih društvenih organizacija u tabličnom prikazu. Slično kao i u prethodnom poglavlju, nakon opisivanja društvenih okolnosti iznose se podaci o nakladničkoj produkciji Hrvata koju za ovo razdoblje karakterizira neorganiziranost i neredovitost objavljivanja. Također, spominje se ideja o osnivanju prve hrvatske knjižnice u Aucklandu koja nije ostvarena.

U četvrtom poglavlju naziva *Novozelandski Hrvati nakon Drugoga svjetskog rata* važnost se pridaje nastavku društvenih okupljanja Hrvata u Novom Zelandu od Drugoga svjetskog rata do 21. stoljeća. Uz to, izneseni su tehnički podaci o produkciji knjiga povezanih s Hrvatima nakon 2000. godine te podaci o aktivnostima novozelandskih Hrvata na društvenim mrežama, s naglaskom na Facebook i Instagram. Jedan dio poglavlja odnosi se na usporedbu objava iz novina novozelandskih Hrvata objavljenih prije 100 godina te objava s društvenih mreža novih generacija u kojima se može pronaći dosta sličnosti, iako se informacijske potrebe prvih doseljenika i novih generacija na prvi pogled značajno razlikuju. Peto poglavlje naziva *Odabrani tekstovi iz novina* okuplja interesantne kratke objave, članke i oglase iz novina novozelandskih Hrvata te iz novina objavljenih u Hrvatskoj i inozemstvu. Priloženi tekstovi govore kako o lijepim vijestima tako i o nepravilnostima novozelandskih Hrvata.

U šestom poglavlju naziva *Istraživanje nakladničke djelatnosti Hrvata u Novome Zelandu* može se doznati nešto više informacija o polazištima i metodama istraživanja za potrebe Projekta HIT. Drugi dio poglavlja govori o tehničkim aspektima i važnosti digitalizacije publikacija, s naglaskom na problematiku rješavanja pravnih pitanja vezanih uz autorsko pravo.

Sedmo poglavlje naziva *Zaključna razmatranja* donosi osvrt na ciljeve i rezultate istraživanja te ističe važnost nastavka provođenja istraživanja o društvenoj djelatnosti i nakladničkoj produkciji Hrvata izvan Republike Hrvatske.

Na samom kraju knjige dobiva se uvid u literaturu korištenu pri istraživanju, kazalo te QR

kodeve koji vode do mrežnih stranica projekta, raznih bibliografija, digitaliziranih publikacija itd.

Vrijedan doprinos knjige može se sagledati u otkrivanju novih publikacija Hrvata i osoba hrvatskoga podrijetla te time obogaćivanju postojećih bibliografija radova. Također, u knjizi se iznosi detaljan pregled hrvatskih organizacija u Novome Zelandu od kraja 19. do 21. stoljeća kao rezultat kompleksnoga istraživanja. Model koji je doveo do ovakvih rezultata istraživanja osigurava temelje za put prema otkrivanju bogatstva hrvatske kulturne baštine i društvenoga djelovanja Hrvata izvan Republike Hrvatske.